

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อบรรยากาศของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

THE CREATIVE LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS WHICH
AFFECTED SCHOOLS ATMOSPHERE UNDER THE OFFICE OF
CHACHOENGSAO PRIMARY EDUCATION-AREA 2

จารินี สิกุลจ้อย¹ พจนีย์ มั่งคั่ง² สุนันทา โกธา³
Charinee siguljoy¹, Pojane Mangkang², Sunatta Kota³

นักศึกษาลัทธิสุตร หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราช
ภัฏราชนครินทร์¹

อาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ²

อาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและผู้นำการเปลี่ยนแปลง คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย³

Email : Charinee_love@hotmail.com ¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร 2) บรรยากาศของโรงเรียน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับบรรยากาศของโรงเรียน 4) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อบรรยากาศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 325 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และค่าการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 มีค่าเฉลี่ยโดยรวม อยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ มีความยืดหยุ่น วิสัยทัศน์ และจินตนาการ

2. บรรยากาศของโรงเรียนโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ บรรยากาศแบบควบคุม บรรยากาศแบบแจ่มใส บรรยากาศแบบอิสระ และบรรยากาศแบบสนิทสนม

3. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับบรรยากาศของโรงเรียนในทางบวกในระดับสูง

คำสำคัญ

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์, บรรยากาศของโรงเรียน

ABSTRACT

The purposes of this study were to investigate: 1) the creative leadership of school administrators which affected schools atmosphere under the office of Chachoengsao Primary Education-Area 2 2) the schools' atmosphere 3) the relationship between the creative leadership of school administrators and the schools' atmosphere, and 4) the creative leadership of school administrators which affected the schools atmosphere under the Office of Chachoengsao Primary Education-Area 2. The sample comprised of 325 school administrators and teachers. The tools used for data collection was a questionnaire. The statistics used for analyzing the data included percentage, means, standard deviation, Pearson correlation coefficient, and simple regression analysis.

The results of the study were as follows:

1. The creative leadership of school administrators which affected schools atmosphere under the Office of Chachoengsao Primary Education-Area 2, as a whole, was at a high level. When considered all aspects individually, they were put in order from high to low based on their average scores as follows: flexibility vision, and imagination.

2. The schools' atmosphere, as a whole, was at a high level. When considered all aspects individually, they were put in order from high to low based on their average scores as follows: control atmosphere, unobscured atmosphere, independent atmosphere, and close relationship atmosphere.

3. The creative leadership of the schools administrators had a high level of positive relationship with the schools' atmosphere.

Keywords

creative leadership, school atmosphere

บทนำ

บรรยากาศองค์กรเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่ง ที่จะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จหรือประสบความล้มเหลวในการบริหารงาน สอดคล้องกับ ฟ็อก และคนอื่นๆ (Fox & et al, 1973, pp. 1-2) กล่าวว่า บรรยากาศที่ดีของโรงเรียนจะทำให้ผลของการปฏิบัติงานบรรลุไปสู่จุดมุ่งหมายที่สำคัญได้ ทำให้โรงเรียนเป็นสถานที่ที่มีความหมาย และที่ซึ่งน่าพอใจ ทั้งผู้บริหารและครูจะใช้เวลาที่อยู่ในโรงเรียนอย่างมีค่า บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียนที่ดีจะมีส่วนสนับสนุนเสริมสร้างความคิด จิตใจ และคุณธรรมต่างๆ อันพึงประสงค์ให้แก่บุคลากรในโรงเรียน ขณะที่ จารุวรรณ สิทธิโชค (2555, หน้า 27) ให้ความคิดเห็นว่า บรรยากาศจะประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ คือ การรวมตัวของคน เป้าหมายขององค์กร ขอบเขตขององค์กร โครงสร้างขององค์กร และระบบขององค์กร

ผู้บริหารองค์กรจะต้องบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ อาศัยภาวะผู้นำ นำผู้ตามซึ่งเป็นสมาชิกขององค์กร เพื่อให้การทำงานสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ได้ ทุกคนในองค์กรมีความสุขและเกิดความพึงพอใจ

ผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับบรรยากาศขององค์กร โดยเฉพาะภาวะผู้นำของผู้บริหาร สามารถส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดบรรยากาศขององค์กรที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของคนในองค์กรเพื่อให้ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด สอดคล้องกับ สติงเกอร์ (Stringer, 2002, p. 65) กล่าวว่า พฤติกรรมของผู้นำส่งผลทางตรงต่อบรรยากาศของโรงเรียน อีกทั้งยังเป็นตัวแปรที่สามารถใช้ทำนาย ความสำเร็จขององค์กรได้ ซึ่งผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำจะมีอิทธิพลโดยตรงต่อสภาพบรรยากาศขององค์กร ในขณะที่เดียวกันสภาพบรรยากาศขององค์กรก็มีผลกระทบต่อพฤติกรรมของผู้ร่วมงาน ทำนองเดียวกับ เอกพล อินทรพิชัย (2552, หน้า 36) กล่าวว่า ภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์กับบรรยากาศขององค์กร ผู้นำมีอำนาจ หน้าที่ที่ต้องนำความเจริญก้าวหน้ามาสู่องค์กรทำให้องค์กรอยู่รอดได้ ผู้นำจึงต้องทำภารกิจอันสำคัญ ยิ่งต่อบุคลากรในองค์กรคือการจูงใจให้บุคลากรมีความพึงพอใจ ปฏิบัติงานให้เต็มความรู้ความสามารถ ทั้งนี้เพื่อให้องค์กรมีประสิทธิผลของงานตามวัตถุประสงค์ พฤติกรรม การบริหารของผู้บริหารส่งผล โดยตรงต่อบรรยากาศขององค์กรและบรรยากาศขององค์กรส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน อีกทั้งเป็นตัวแปร ที่สามารถใช้ทำนายความสำเร็จขององค์กรได้ นอกจากนี้ ภารดี อนันต์นาวิ (2545, หน้า 149) กล่าวว่า ผู้นำหรือผู้บริหารเป็นบุคคลหลักที่ต้องรับผิดชอบต่อบรรยากาศที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน

ในปัจจุบัน มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงภาวะผู้นำหลากหลาย อาทิ ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำแบบกระจายอำนาจและภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ นอกจากนี้ จักรกฤษณ์ โปตาพล (2556, หน้า 2) ให้ความเห็นว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นคุณลักษณะที่สำคัญในยุคปัจจุบันและอนาคตของ ทุกๆ องค์กรจากความเปลี่ยนแปลงทางสภาพสังคม เศรษฐกิจและทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมซึ่งการ นำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้นั้นจึงต้องมีกรแก้ไขปัญหาคือจะเข้ามากระทบหรือเป็นการมองหาโอกาสที่ องค์กรจะได้รับเพื่อสร้างความเป็นผู้นำขององค์กรเอาไว้ ล้วนต้องอาศัยความสร้างสรรค์เพื่อผลักดันให้ เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ สอดคล้องกับ กิตต์กัญญาณ์ ปฏิพันธ์ (2555, หน้า 10) กล่าวว่าเมื่อสังคม ปัจจุบันและที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตเห็นชัดว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างกว้างขวาง การเปลี่ยนแปลงที่ เห็นชัดเจนคือ การแข่งขันที่เกิดขึ้นในสถานการณ์สภาพแวดล้อมที่มีความสลับซับซ้อนและไร้ ทิศทาง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะเป็นสิ่งที่สร้างความแตกต่างของการเปลี่ยนแปลงนั้น จะเห็นได้ว่า ผู้นำหรือผู้บริหารเป็นบุคคลหลักที่จะต้องรับผิดชอบต่อบรรยากาศที่เกิดขึ้น ดังนั้นภาวะผู้นำเชิง สร้างสรรค์ของผู้บริหาร เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการสร้างบรรยากาศที่ดีของโรงเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ดำเนินการจัดการศึกษาตั้งแต่ ก่อนระดับประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีสถานศึกษาในความรับผิดชอบจำนวน 165 แห่ง ประกอบด้วย 7 อำเภอ ได้แก่ พนมสารคาม สนาบชัยเขต ท่าตะเกียบ แปลงยาว บาง คล้า ราชสาส์น และคลองเขื่อน จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า ครูมีอัตรากำลังน้อย ไม่ เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ครูทั้งยังต้องปฏิบัติงานในด้านอื่นๆ ที่ผู้บริหาร มอบหมาย ได้แก่ งานวิชาการ งานธุรการ งานอาคารสถานที่ ทำให้ครูทำงานไม่เต็มความสามารถ เพราะ ต้องปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารเท่านั้น ประกอบกับบรรยากาศในการปฏิบัติงานของ คณะครูในโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีการติดต่อประสานงานกัน ทำให้การปฏิบัติงานเกิดความล่าช้า ขาดขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งบรรยากาศในการทำงานนั้น มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการ

ปฏิบัติงาน นอกจากนี้ บรรยากาศเดิมๆ ที่ไม่ได้รับการแก้ไขจากผู้บริหาร ประกอบกับไม่ได้รับความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ครูจึงต้องการย้ายสถานที่ทำงานเกิดปัญหาการเปลี่ยนครูบ่อยๆ ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนไม่ต่อเนื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตกต่ำ ทำให้เกิดผลเสียต่อการบริหารจัดการของโรงเรียนเป็นอย่างมาก (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2, 2556, หน้า 17)

จากสภาพความเป็นมา และความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อบรรยากาศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 เพื่อนำผลการวิจัยที่เป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ ใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและเพื่อการบริหารประสบความสำเร็จ มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์อันสูงสุดต่อโรงเรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับบรรยากาศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับบรรยากาศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา จากแนวคิดของ กิตต์ กาญจน์ ปฏิพันธ์ และคนอื่นๆ (2556, หน้า 43-47) ประกอบด้วย คือ (1) มีจินตนาการ (2) มีวิสัยทัศน์ (3) ความยืดหยุ่น
2. การศึกษาบรรยากาศของโรงเรียน จากแนวคิดของ ฮัลปิน และครอฟท์ (Halpin & Croft, 1996, pp. 174-181) ประกอบด้วย คือ (1) บรรยากาศแบบแจ่มใส (2) บรรยากาศแบบอิสระ (3) บรรยากาศแบบควบคุม (4) บรรยากาศแบบสนิทสนม

ขอบเขตของประชากร

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อบรรยากาศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

1. ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 2,021 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ปีการศึกษา 2556 ผู้บริหารและครู จำนวน 2,021 คน ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 156 โรงเรียน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608-610) ซึ่งคำนวณหาจำนวน

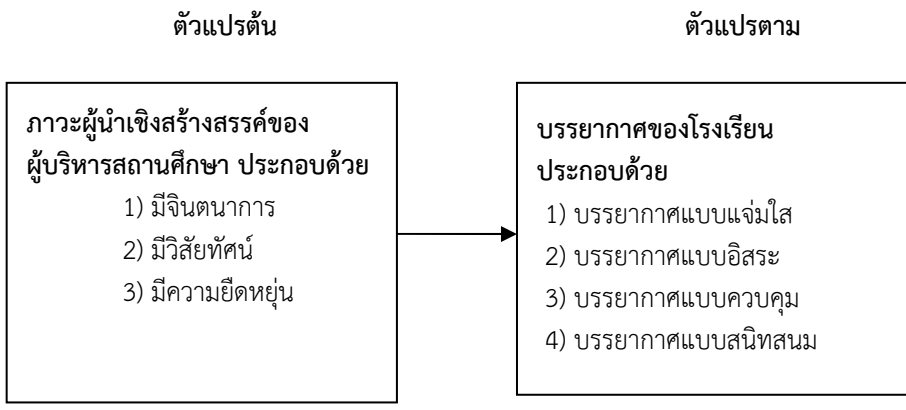
กลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนประชากรในแต่ละอำเภอ โดยการเทียบบัญชีไตรยางศ์ แล้วสุ่มตัวอย่างแบบง่ายให้ได้จำนวนครบตามสัดส่วน ได้กลุ่มตัวอย่าง 325 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย
 - 1.1 มีจินตนาการ
 - 1.2 มีวิสัยทัศน์
 - 1.3 มีความยืดหยุ่น
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ บรรยากาศของโรงเรียน ประกอบด้วย
 - 2.1 บรรยากาศแบบแจ่มใส
 - 2.2 บรรยากาศแบบอิสระ
 - 2.3 บรรยากาศแบบควบคุม
 - 2.4 บรรยากาศแบบสนิทสนม

กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อบรรยากาศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยการศึกษาดังกล่าว ทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาเป็นกรอบแนวคิดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ซึ่งเป็นแบบสอบถามเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ

บรรยากาศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (check list) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำนวน 3 ด้าน คือ มีจินตนาการ มีวิสัยทัศน์ มีความยืดหยุ่น เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scales) 5 ระดับของ ลิเคิร์ท (Best & Kahn, 1993, p. 246)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบรรยากาศโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำนวน 4 ด้าน คือ บรรยากาศแบบแจ่มใส บรรยากาศแบบอิสระ บรรยากาศแบบควบคุม บรรยากาศแบบสนิทสนม เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scales) 5 ระดับของ ลิเคิร์ท (Best & Kahn, 1993, p. 246)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารศึกษา แนวคิดของ กิตต์กัญจน์ ปฏิพันธ์ และคนอื่นๆ (2556, หน้า 43-47) และบรรยากาศของโรงเรียน ของฮัลปิน และครอฟท์ (Halpin & Croft, 1996, pp. 174-181) พร้อมทั้งศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อกำหนดเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

2. กำหนดวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ และสรุปแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 24 ข้อ และเกี่ยวกับบรรยากาศของโรงเรียน จำนวน 34 ข้อ รวมแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 58 ข้อ

3. พัฒนาและปรับปรุงแบบสอบถามเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลกระทบต่อบรรยากาศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

4. เสนอแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับคำถามนิยามศัพท์ (index of items objective congruence: IOC) แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำนวน 30 คน

7. วิเคราะห์หาความเที่ยง (reliability) ของแบบสอบถาม นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นและหาค่าอำนาจจำแนกของการตอบแบบสอบถาม ที่มีค่า .82-.90 จากแบบสอบถามจำนวน 58 ข้อ

8. ปรับปรุงแก้ไขและจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ความถี่และค่าร้อยละแล้วนำเสนอในรูปตารางพร้อมกับคำบรรยายประกอบ

2. การวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูล

3. การวิเคราะห์บรรยากาศโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูล

4. วิเคราะห์หาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ 3 ด้าน กับบรรยากาศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (r) โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มากที่สุด คือ จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 67.69 รองลงมาคือ เพศชาย จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 32.31 อายุมากที่สุด คือ 31-35 ปี จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 37.23 รองลงมาคือ อายุ 26-30 ปี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 25.54 อายุ 21-25 ปี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 22.46 และอายุ 46 ปีขึ้นไป จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 14.77 ระดับการศึกษามากที่สุด คือ ปริญญาตรี จำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 63.10 รองลงมา คือ ปริญญาโทหรือสูงกว่า จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 36.90 ประสบการณ์มากที่สุด คือ ไม่เกิน 5 ปี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 30.15 รองลงมาคือ ประสบการณ์ 11-15 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 26.15 ประสบการณ์ 6-10 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 24.62 และประสบการณ์ 16 ปีขึ้นไป จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 19.08 ส่วนอำเภอที่ปฏิบัติงาน มากที่สุดคือ อำเภอบางคล้า จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 23.38 รองลงมาคือ อำเภอพนมสารคาม จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 21.85 อำเภอสนมชัยเขต จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 13.85 อำเภอท่าตะเกียบ จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 11.69 อำเภอราชสาสน์ จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 10.15 อำเภอแปลงยาว จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 9.85 และอำเภอคลองเขื่อน จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 9.23

2. ผลของการศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อบรรยากาศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านมีความยืดหยุ่น รองลงมาคือ ด้านมีวิสัยทัศน์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการมีจินตนาการ

3. ผลการศึกษาระดับบรรยากาศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านบรรยากาศแบบควบคุม รองลงมาคือ ด้านบรรยากาศแบบแจ่มใส และด้านบรรยากาศแบบอิสระ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านบรรยากาศแบบสนิทสนม

4. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อบรรยากาศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 มีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับสูงมาก ($r_{xy} = .938$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อบรรยากาศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 เมื่อพิจารณาพบว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านมีจินตนาการ (X_1) ด้านมีความยืดหยุ่น (X_3) ด้านมีวิสัยทัศน์ (X_2) ส่งผลต่อบรรยากาศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านมีความยืดหยุ่น ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ สามารถคิดตัดแปลงความรู้ เพื่อให้เกิดประโยชน์และครอบคลุมทุกด้าน สอดคล้องกับ หทัยชนก บุญมาก (2555, บทคัดย่อ) ศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่มีต่อบรรยากาศองค์การโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอสองพี่น้อง สังกัดงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการศึกษา พบว่า อิทธิพลของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 มีลักษณะการคิดรวบรวมเหตุการณ์ หรือแก้ปัญหาได้มาก กว้างไกลหลายทิศทางที่แปลกใหม่และมีคุณค่าโดยสามารถตัดแปลงปรุงแต่งและยืดหยุ่น ผสมผสานความคิดเดิม ให้เกิดเป็นสิ่งแปลกใหม่และมีประโยชน์ มีลักษณะเป็นผู้ที่ใฝ่รู้ มีประสบการณ์สูง มีปฏิภาณไหวพริบ มีความสามารถในการประยุกต์เรื่องราวต่างๆ ให้เกิดสิ่งใหม่ๆ เป็นผู้ที่มีความหยั่งรู้คาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้มีความอิสระในการแสดงออก กล้าตัดสินใจในสิ่งใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ มีความสามารถพิเศษในการจูงใจ โดยเฉพาะในด้าน มีจินตนาการ มีวิสัยทัศน์ และมีความยืดหยุ่นในการบริหารงาน

2. บรรยากาศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรณิภา ม่วงคราม (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษามิติบรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู โรงเรียนเอกชนในจังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า บรรยากาศองค์การของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดขอนแก่นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 เกิดความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เกิดความรู้สึกได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งส่งผลต่อขวัญกำลังใจ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน เกิดการรับรู้หรือเข้าใจของบุคลากรในองค์กร เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการทำงาน เป็นคุณลักษณะที่เฉพาะของแต่ละองค์กร ที่บุคลากรในองค์กรรับรู้หรือมีความรู้สึกทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมเป็นแรงกดดันสำคัญที่มีอิทธิพลต่อขวัญกำลังใจ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร

3. ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับบรรยากาศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 มีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับสูงมาก ($r_{xy} = .938$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรกัญญา

ฟีโล แกระหัน (2550, บทคัดย่อ) ศึกษาภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อบรรยากาศองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบรรยากาศของโรงเรียนนั้นมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อบุคคลในโรงเรียนเป็นอย่างมากเพราะทำให้เกิดผลกระทบต่อทัศนคติและความรู้สึก ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน ดังนั้นถ้าบรรยากาศของโรงเรียนดีจะทำให้บุคลากรในโรงเรียนมีความพึงพอใจในงานและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานสูงขึ้นด้วย บรรยากาศที่ดีจะทำให้โรงเรียนน่าอยู่ ส่วนบรรยากาศโรงเรียนที่ไม่ดีอาจทำให้เกิดความน่าเบื่อหน่าย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจและความสามารถในการปฏิบัติงานของบุคคลลดลงได้

4. ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อบรรยากาศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 เป็นผู้ที่ไม่รู้ ติดตามเรื่องราวต่างๆ ทั้งที่เกี่ยวข้องกับตนเองและเรื่องราวทั่วไป เป็นผู้ที่มีประสบการณ์สูงในเรื่องที่ตนเองเกี่ยวข้องโดยตรง และสนใจที่จะมีประสบการณ์ในสิ่งต่างๆ เป็นผู้ที่มีปฏิภาณไหวพริบสามารถในการประยุกต์เรื่องราวต่างๆ ให้เกิดสิ่งใหม่ๆ เป็นผู้ที่มีความสามารถในการหยั่งรู้ คาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ อย่างมีความเป็นไปได้ เป็นผู้ที่มีอิสระในความคิดและการแสดงออกในสิ่งใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นผู้ที่มีความกล้าตัดสินใจในการที่จะดำเนินการแสดงออกในสิ่งใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่ตนเองรับผิดชอบ เป็นผู้ที่มีความรู้และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องอย่างถ่องแท้ที่จะเป็นพื้นฐานเกี่ยวข้องกับความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในเรื่องนั้นๆ รวมถึงมีความสามารถพิเศษในการจูงใจและนำบุคคลอื่นๆ อย่างมีวิสัยทัศน์ จิตนาการ และความยืดหยุ่น ด้วยวิธีการหรือแนวทางใหม่ๆ ที่ท้าทายและสร้างสรรค์ สอดคล้องกับ วิจักขณ์ บุญมาเลิศ (2553, หน้า 21) กล่าวว่า บรรยากาศของโรงเรียน คือ การรับรู้หรือความรู้สึกบุคคลที่มีต่อคุณลักษณะเฉพาะของสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน อันเป็นผลมาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและบุคลากรที่ปฏิบัติงานร่วมกัน ส่งผลต่อขวัญและกำลังใจ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานและอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลในโรงเรียน ก่อให้เกิดบรรยากาศในโรงเรียน ซึ่งคำเพชร ศิริบุรณ์ (2553, หน้า 23) ได้อธิบายว่าบรรยากาศของโรงเรียน มีความสำคัญและมีอิทธิพลในองค์กรเป็นอย่างมาก ทำให้เกิดผลกระทบต่อทัศนคติและความรู้สึก ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคคลในองค์กร ดังนั้นถ้าบรรยากาศของโรงเรียนดีจะทำให้บุคลากรมีความพึงพอใจในงานและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานสูงขึ้นด้วยบรรยากาศที่ดีจะทำให้โรงเรียนน่าอยู่ ส่วนบรรยากาศที่ไม่ดีอาจทำให้โรงเรียนน่าเบื่อหน่าย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจและความสามารถในการปฏิบัติงานของบุคลากรลดลงได้ ดังนั้น บรรยากาศของโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญต่อการรับรู้ของบุคลากรในการกระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติงานที่ดีต่อองค์กร อีกทั้งยังมีความสำคัญต่อผู้นำในการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาบรรยากาศภายในโรงเรียนให้เหมาะสมแก่การปฏิบัติงาน บรรยากาศของโรงเรียนยังมีส่วนสำคัญในการช่วยให้บุคลากรสามารถผลิตผลงาน และเพิ่มผลระดับการลาจากงาน ซึ่งมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา และพฤติกรรมการทำงานในองค์กรโดยตรง

จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อบรรยากาศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อบรรยากาศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ด้านมีจินตนาการ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 และผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมในด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หาแนวทางเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง สร้างความรับผิดชอบ มีเหตุผล มีสติปัญญา มีความศรัทธา มีความคาดหวัง มีการตัดสินใจ มีการแก้ปัญหาที่ดี เพื่อมาสร้างภาพที่มีเหตุผลอันจะนำไปสู่ความเป็นจริงและประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

2. จากการศึกษาพบว่า บรรยากาศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ด้านบรรยากาศแบบสนทนา มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าทุกด้าน ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 และผู้บริหารสถานศึกษาควรพิจารณาถึงการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างครู ผู้บริหารควรมีการช่วยเหลือครูที่ได้รับสิทธิประโยชน์และสวัสดิการในด้านต่างๆ และพร้อมรับฟังข้อเสนอแนะ รวมทั้งช่วยแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานและเรื่องส่วนตัวของครู และส่งเสริมให้ทุกคนมีความรักใคร่สามัคคีกันดี และเล็งเห็นความก้าวหน้าของโรงเรียนเป็นหลัก

3. จากการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับบรรยากาศของโรงเรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษารวมทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในเรื่อง การบริหารงานในโรงเรียนที่มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงองค์กรให้ดีขึ้นกว่าเดิม มีการประยุกต์เรื่องราวต่างๆ ให้เกิดสิ่งใหม่ๆ รวมถึงสนับสนุนกระบวนการ วิธีการ หรือแนวทางในการปฏิบัติงาน และส่งผลต่อขวัญ กำลังใจ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานและพฤติกรรมของครูที่จะทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการปฏิบัติงาน และเกิดประสิทธิผลตามเป้าหมาย

4. จากการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อบรรยากาศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ควรจัดอบรม พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้มีความรู้ มีศักยภาพ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ และเสริมสร้างบรรยากาศในโรงเรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์สำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2

2. ควรศึกษาแนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2

3. ควรศึกษากลยุทธ์ในการเสริมสร้างวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อบรรยากาศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2

4. คุรศึกษทกษะของผูบริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อบรรยากาศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- กิตต์กัญจน์ ปฏิพันธ์. (2555). โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
อาชีวศึกษา. ปรินญาณิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- กิตต์กัญจน์ ปฏิพันธ์ และคนอื่นๆ. (2556). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์. ขอนแก่น: คลังนานาวิทยา.
- คำเพชร ศิริบูรณ์. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อบรรยากาศองค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- จารุวรรณ สิทธิโชค. (2555). บรรยากาศองค์การของโรงเรียนในเครือข่ายการศึกษาวังจันทร์ สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จักรกฤษณ์ โปตาพล. (2556). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด.
วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัยวิทยาเขตล้านช้าง.
- จารุวรรณ สิทธิโชค. (2555). บรรยากาศองค์การของโรงเรียนในเครือข่ายการศึกษาวังจันทร์ สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรนินภา ม่วงคราม. (2550). มิติบรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู
โรงเรียนเอกชนในจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ภารดี อนันต์นาวี. (2545). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มนตรี.
- วรกิจญาพิไล แกระหัน. (2550). ภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อบรรยากาศ
องค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วิจักขณ์ บุญมาเลิศ. (2553). บรรยากาศองค์การในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษานครนายก. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- หทัยชนก บุญมาก. (2555). อิทธิพลของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่มีต่อบรรยากาศ
องค์การโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอสองพี่น้อง สังกัดงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต
9 ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. (2556). ทิศทางการพัฒนาการศึกษา. ฉะเชิงเทรา:
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2.
- เอกพล อินทรพิชัย. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของผู้บริหารกับ
บรรยากาศองค์การโรงเรียนชลราษฎรอำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต
1. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

- Best & Kahn. (1993). **Research in Education**. Boston: Allyn and Bacon.
- Cronbach, Lee. J. (1990). **Essentials of Psychology Testing**. New York: Harper Collins.
- Fox, Robert S. & et al. (1973). **School climate improvement: A challenge to the school administrator**. Englewood; Colorado: Phi Delta Kappa.
- Halpin, A. W. & Croft, D. B. (1996). **Organizational climate of school**. Chicago: University of Chicago.
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). **Determining sample size for research activities**. Educational and Psychological Measurement.
- Stringer, R. A. (2002). **Leadership and Organizational Climate: the Cloud Chamber Effect**. Upper Saddle River, CA: Prentice-Hall.